

Науковий вісник Львівського національного університету
ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.

Серія: Ветеринарні науки

Scientific Messenger of Lviv National University
of Veterinary Medicine and Biotechnologies.

Series: Veterinary sciences

ISSN 2518-7554 print
ISSN 2518-1327 online

doi: 10.32718/nvlvet11824
<https://nvlvet.com.ua/index.php/journal>

UDC 636.8:[576.89:595.42]-047.36(477.73)

Monitoring of otodectosis in cats in Mykolaiv

D. D. Komisarova¹, A. V. Iovenko^{1✉}, H. M. Koval²

¹Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

²Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies, Lviv, Ukraine

Article info

Received 16.04.2025

Received in revised form

19.05.2025

Accepted 20.05.2025

Mykolaiv National Agrarian
University, Georgiy Gongadze Str., 9,
Mykolaiv, 54008, Ukraine.
Tel.: +38-068-195-39-50
E-mail: iovenkoartym@gmail.com

Stepan Gzhytskyi National
University of Veterinary Medicine
and Biotechnologies Lviv,
Pekarska Str., 50, Lviv,
79010, Ukraine.

Komisarova, D. D., Iovenko, A. V., & Koval, H. M. (2025). Monitoring of otodectosis in cats in Mykolaiv. Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary sciences, 27(118), 173–176. doi: 10.32718/nvlvet11824

Otodectosis (Otodectosis), or ear mange, is a fairly common acarasis infestation in carnivorous animals (dogs, cats, fur-bearing animals), and even humans. The aim of our study was to examine the clinical signs and evaluate the comparative effectiveness of treatment for cats affected by otodectosis at a private veterinary clinic in Mykolaiv during 2024. The data for achieving the set objectives were obtained from the JetVet veterinary software system. The data were entered into tables and statistically analyzed. Otodectosis is most frequently recorded in non-pedigree cats, which can be explained by their frequent contact with infected animals. During the research at the veterinary clinic in Mykolaiv, 20 cases of otodectosis in cats of various breeds were registered. It was noted that most frequently affected were non-pedigree cats (80 %), Sphynx (5 %), Maine Coons (10 %), and Scottish Fold cats (5 %). It was found that the highest risk of infection occurs in cats aged 6 months to 1 year (50 %) and under 6 months (30 %). This is due to the fact that kittens under one year of age are the most susceptible to infection, as their immune system is still developing. In adult cats, the risk is lower due to a mature immune system and reduced social activity. In older cats (>5 years), otodectosis often correlates with weakened immunity or concurrent chronic diseases. Most cases were recorded in spring (37.5 %) and summer (25 %), which is associated with increased contact among cats during the warm season. The majority of otodectosis cases occurred in stray cats (11 animals), followed by free-roaming domestic cats (6 animals), and the fewest cases in cats kept indoors. Approximately 65 % of otodectosis cases were complicated by otitis, requiring additional treatment with antibiotics and anti-inflammatory drugs. In the future, it is planned to monitor otodectosis in dogs in the city of Mykolaiv.

Key words: Otodectes cynotis, cats, otodectosis, parasitic otitis, treatment efficacy.

Моніторинг отодектозу котів у м. Миколаєві

Д. Д. Комісарова¹, А. В. Іовенко^{1✉}, Г. М. Коваль²

¹Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

²Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, м. Львів, Україна

Отодектоз (Otodectosis) або вушна короста – досить поширена акарозна інвазія м'ясоїдних тварин (собак, котів, хутрових звірів) і навіть людини. Метою нашої роботи було: вивчити клінічні ознаки та провести порівняльну ефективність лікування котів, хворих на отодектоз, на базі Миколаївської приватної ветеринарної клініки за 2024 рік. Матеріали для виконання поставлених завдань узяті з програмного ветеринарного забезпечення JetVet. Дані занесли у таблиці та проводили статистичний аналіз. Отодектоз найбільше реєструється серед безпородних котів, що пояснюється їх частим контактом із зараженими тваринами. У ході дослідження на базі ветеринарної клініки м. Миколаєва було зареєстровано 20 випадків захворювання на отодектоз різних порід котів. Серед особливостей перебігу отодектозу у котів виявлено, що найчастіше хворіли саме безпородні коти (80 %), сфінкси (5 %), мейн-куни (10 %) та шотландські висловухі (5 %). Було встановлено, що ризик захворіти на отодектоз найбільший у таких вікових групах – 6 міс.–1 рік (50 %) та до 6 місяців (30 %). Це пояснюється тим, що кошенята до 1 року найбільш схильні до зараження, оскільки їхній імунітет ще формується. У дорослих котів ризик зменшується завдяки сформова-

ній імунній системі та меншій соціальній активності. Водночас у старих котів (>5 років) випадки отодектозу часто пов'язані з ослабленим імунітетом або супутніми хронічними захворюваннями. Найбільше випадків отодектозу спостерігається навесні (37,5 %) та влітку (25 %), що пов'язано з активним контактом котів у теплу пору року. Найбільше випадків захворювання на отодектоз трапляється у тварин, які не мають домівки (11 тварин), децю менше – у тварин, які перебувають на самовигулі (6 тварин), а найменше – у котів за квартирного утримання. Близько 65 % випадків отодектозу ускладнювалися розвитком отиту, що вимагало додаткового лікування антибіотиками та протизапальними препаратами. В подальшому планується проведення моніторингу отодектозу у собак у м. Миколаєві.

Ключові слова: *Otodectes cynotis*, коти, отодектоз, паразитарний отит, ефективність лікування.

Вступ

Отодектоз (Otodectosis) або вушна короста – досить поширена акарозна інвазія м'ясоїдних тварин (собак, котів, хутрових звірів) і навіть людини, що супроводжується гострим або хронічним перебігом, яка викликана представниками родини *Psoroptidae*, роду *Otodectes* (Iovenko & Koval, 2019; Korchan & Zamaziy, 2020; Lukashenko, 2021; Iovenko & Pyvovarova, 2022; Kaliuzhnyi & Zhivilo, 2024).

Згідно з дослідженнями Лаврової І. Г. та співавт. (2010), *O. cynotis* є однією з основних причин зовнішнього отиту у дрібних домашніх тварин, а його діагностика часто ускладнена схожими клінічними проявами з маласезійним або бактеріальним отитом (Lavrova et al., 2010).

Результати Антіпова А. А. (2020) свідчать, що отодектозна інвазія у собак та котів перебігає з високою частотою ускладнень – понад 60 % випадків супроводжуються вторинним отитом, а близько 15 % мають ускладнення у вигляді гематом вушної раковини (Antipov et al., 2020).

Номерчук Д. Г. та Семенко О. В. (2018) вказують на важливу роль епізоотичних факторів: контакт із безпритульними тваринами, порушення санітарно-гігієнічних норм утримання, а також сезонність (найвищі показники зараження – у весняно-літній період). За їхніми даними, серед котів найбільш уразливими до отодектозу є тварини до одного року віком, що пов'язано з незрілістю імунної системи (Nomerchuk & Semenko, 2018).

Решетило О. І. та ін. вказують на те, що на отодектоз найчастіше хворіли коти віком 1–4 роки – 36,73 %, найменше коти віком понад 10 років – 6,89 %, а також безпородні – 60 % випадків, найрідше коти ангорської породи 4,34 % (Reshetylo & Nikiforova, 2015; Kruchynenko, 2020).

Мета досліджень

Метою нашої роботи було: вивчити поширення отодектозу у котів у м. Миколаєві.

Для вирішення поставленої мети було поставлено кілька завдань:

- провести моніторинг отодектозу у котів;
- описати клінічні ознаки у котів, хворих на отодектоз.

Матеріал і методи досліджень

Інформацію брали з програмного ветеринарного забезпечення для ветеринарних клінік JetVet, яке містить записи про тварин-пацієнтів та їх власників,

прийоми та призначення. Матеріалом слугували хворі коти та патологічний матеріал від хворих тварин (мазок-зішкрібок, мазки-відбитки з вушної раковини).

Тварин досліджували клінічно згідно зі схемою проведення клінічного обстеження.

Дані хворих вносили у таблиці та проводили статистичний аналіз.

Результати та їх обговорення

Акарози, зокрема отодектоз, найбільше реєструється серед безпородних котів, що пояснюється їх частим контактом із зараженими тваринами. У ході дослідження на базі ветеринарної клініки м. Миколаєва було зареєстровано 20 випадків захворювання на отодектоз різних порід котів.

Серед особливостей перебігу отодектозу у котів виявлено, що найчастіше хворіли саме безпородні коти (80 %), сфінкси (5 %), мейн-куни (10 %) та шотландські висловухі (5 %) (табл. 1).

Таблиця 1
Поширення отодектозу котів за породою

Порода котів	Кількість хворих	
Безпородні	16	80 %
Мейн-кун	2	10 %
Сфінкс	1	5 %
Шотландська висловуха	1	5 %
Всього	20	100 %

Поширення отодектозу у віковому аспекті показано в таблиці 2.

Таблиця 2
Розподіл отодектозу котів у віковому аспекті

Вік котів	Кількість хворих	
до 6 місяців	6	30 %
6 міс.–1 рік	10	50 %
1–3 роки	2	10 %
3–5 років	1	5 %
понад 5 років	1	5 %
Всього	20	100 %

Було встановлено, що ризик захворіти на отодектоз найбільший у таких вікових групах: 6 міс.–1 рік (50 %) та до 6 місяців (30 %). Це пояснюється тим, що кошенята до 1 року найбільш схильні до зараження, оскільки їхній імунітет ще формується. У дорослих котів ризик зменшується завдяки сформованій імунній системі та меншій соціальній активності. Водночас у старих котів (>5 років) випадки отодектозу час-

то пов'язані з ослабленим імунітетом або супутніми хронічними захворюваннями.

Аналізуючи записи прийомів хворих котів, можна зробити висновок, що випадки хвороби траплялися впродовж року щомісяця.

Дані щодо кількісного співвідношення сезонної кількості випадків отодектозу котів наведені у таблиці 3.

Таблиця 3

Сезонність отодектозу у котів

Сезон року	Кількість захворілих	% до загальної кількості захворілих
Зима	3	18,75 %
Весна	6	37,5 %
Літо	4	25 %
Осінь	3	18,75 %
Всього	16	100

Виявлено, що найбільше випадків спостерігається навесні (37,5 %) та влітку (25 %), що пов'язано з активним контактом котів у теплу пору року.

Серед котів, у яких зареєстровано отодектоз, виявлено певну залежність від умов утримання (табл. 4).

Таблиця 4

Розподіл випадків отодектозу серед котів залежно від умов утримання

Тип утримання	Кількість котів
Квартира	3 (15 %)
Приватний сектор з вільним виходом (самовигул)	6 (30 %)
Безпритульні	11 (55 %)
Всього	20 (100 %)

Найбільше випадків захворювання на отодектоз трапляється у тварин, які не мають домівки (11 тварин), дещо менше – у тварин, які на самовигул (6 тварин), а найменше – у котів за квартирної утримання.

При огляді вушної раковини тварин та при дослідженні узятим патологічним матеріалом із зовнішнього слухового проходу були виявлені додаткові ускладнення отодектозу, які зазначені в таблиці 5.

Таблиця 5

Випадки отодектозу з ускладненнями

Тип ускладнення	Кількість випадків	%
Вторинний отит	13	65
Дерматити вушної раковини	5	25
Гематоми вушної раковини	2	10
Всього	20	100 %

Близько 65 % випадків отодектозу ускладнювалися розвитком вторинного отиту, що вимагало додаткового лікування антибіотиками та протизапальними препаратами.

Висновки

1. За 2024 р. на отодектоз захворіло 20 котів різних порід, найчастіше хворіли безпородні коти (80 %), сфінкси (5 %), мейн-куни (10 %) та шотландські висловухі (5 %).

2. Ризик захворіти на отодектоз найбільше у таких вікових групах – 6 міс.–1 рік (50 %) та до 6 місяців (30 %).

3. Найбільше випадків отодектозу спостерігається навесні (37,5 %) та влітку (25 %), що пов'язано з активним контактом котів у теплу пору року.

4. Серед котів, у яких зареєстровано отодектоз, виявлено певну залежність від умов утримання. Найбільше випадків захворювання на отодектоз трапляється у тварин, які не мають домівки (11 тварин), дещо менше – у тварин, які на самовигул (6 тварин), а найменше – у котів за квартирної утримання.

5. Близько 65 % випадків отодектозу ускладнювалися розвитком вторинного отиту, що вимагало додаткового лікування антибіотиками та протизапальними препаратами.

Перспективи подальших досліджень. В подальшому планується проведення моніторингу отодектозу собак у м. Миколаєві.

Відомості про конфлікт інтересів

Автори стверджують про відсутність конфлікту інтересів.

References

- Antipov, A. A., Melnychuk, V. V., Kovalenko, O. V., & Dolhin, O. S. (2020). Clinical expression of dog otodectic mange invasion. *Bulletin of Poltava State Agrarian Academy*, 4, 237–243. DOI: 10.31210/visnyk2020.04.30.
- Iovenko, A., & Koval, G. (2019). Monitoring of contagious skin diseases of dogs and cats in Odessa. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*, 21(93), 160–163. DOI: 10.32718/nvlvet9328.
- Iovenkom, A. V., & Pyvovarova, I. V. (2022). *Zarazni khvoroby shkiry sobak: navchalnyi posibnyk dlia studentiv fakultetiv veterynarnoi medytsyny ta veterynarnykh spetsialistiv*. Odesa. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/3637> (in Ukrainian).
- Kaliuzhnyi, N., & Zhivilo, A. (2024). Ectoparasitic invasion of cats. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*, 26(114), 154–159. DOI: 10.32718/nvlvet11422.
- Korchan, L., & Zamazyi, A. (2020). The effectiveness of methods for laboratory diagnosis of otodectosis in dogs. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*, 22(99), 58–62. DOI: 10.32718/nvlvet9909.
- Kruchynenko, O. V. (2020). Ectoparasites of dogs and cats (spreading and treatment). *Bulletin of Poltava State Agrarian Academy*, 3, 241–250. DOI: 10.31210/visnyk2020.03.28.

- Lavrova, I. H., Lavrov, H. V., & Liakhovetska, L. P. (2010). Diahnostyka ta likuvannia otytiv zmishanoi etiologii u sobak. *Ahrarnyi visnyk Prychornomoria*, 56, 62–65 (in Ukrainian).
- Lukashenko, S. O. (2021). Akarozy kotiv: poshyrennia ta vikova dynamika. Suchasni aspekty likuvannia i profilaktyky khvorob tvaryn: materialy V Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi Internet-konferentsii, 20–21 zhovtnia 2021 r., Poltava, 202–205 (in Ukrainian).
- Nomerchuk, D. H., & Semenko, O. V. (2018). Osoblyvosti poshyrennia otodektozu miasoidnykh. *Naukovyi visnyk NUBiP Ukrainy. Serii: Veterynarna medytsyna, yakist i bezpeka produktsii tvarynnytstva*, 293, 175–178. URL: <https://dglb.nubip.edu.ua/handle/123456789/8551> (in Ukrainian).
- Reshetylo, O. I., & Nikiforova, O. V. (2015). Efektyvnist likarskykh preparativ za otodektozu kotiv u m. Sumy. *Problemy zootsinyazheni ta veterynarnoi medytsyny*, 31(2), 135–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pzvm_2015_31%282%29_32 (in Ukrainian).